ಶ್ರೀ. ಪ.ವಿ.ವ.ಸಂ.ಸಾ

ಜಿ.ಪಿ.ಪೋರವಾಲ ಕಲಾ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಹಿ.ವ್ಹಿ. ಸಾಲಿಮಠ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸಿಂದಗಿ - 586128

೨೦೨೨-೨೦೨೩

09/10

ತಾ॥ಸಿಂದಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ॥ವಿಜಯಪುರ

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ

ಕನ್ನಡ ಐತಿಹಾಸಕ ಸ್ಥಳಗಳು

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು
ಪ್ರೊ – ಪ್ರತಿಕಾ. ಎಮ್. ತಳವಾರ (ಎಂ.ಎ, ಎಂ.ಎಡ್)

ಇವರಿಂದ,
ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಿ. ಬಿರಾದಾರ
B.Sc. I sem
Reg no : U15NB22S0026
ವ... ಸ್ಟೈಲ ಸಿಂದಗಿ
ತಾ॥ ಸಿಂದಗಿ ಜಿ॥ ವಿಜಯಪುರ

Co-ordinator IQAC
G. P. Porwal Arts, Comm & V. V. Salimath Science College, SINDGI-586128. Dt.Vijayapur

Principal,
G. P. Porwal Arts, Comm &
V. V. Salimath Sc. College
SINDGI-586128, College Code: ...

S.P.V.V.S.S

G.P.PORWAL ARTS, COMMERCE & V.V. SALIMATH SCIENCE COLLEGE

SINDAGI - 586128

2022-2023

Tq :Sindagi   Dist :Vijayapur

Dept, of Kannada

Student Project Works on

Kannada Ithihasika Stalagalu

Guided By,

Prof - Pratika M. Talawar (M.A. M.Ed)

Submitted By,

LAkshmi C. Biradar
B.Sc I sem
Reg No : U15NB22S0026
Tq : Sindagi Dist : Vijayapura

ಕನಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಕ
ಶುಭಾಶಯ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ.ಸಂ	ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿ	ಪು.ಸಂ
01.	ಕರ್ನಾಟಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಪರಿಚಯ.	1-1.
02.	ವಿಜಯಪುರದ ಗೋಲಗುಮ್ಮಟ	2-5.
03.	ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆ.	6-7.
04.	ಬಾದಾಮಿ ಗುಹಾಲಯಗಳು.	8-10.
05.	ಬೀದರ್ ಕೋಟೆ.	11-13.
06.	ಹಂಪಿ ವಿರುಪಾಕ್ಷ ದೇವಸ್ಥಾನ	14-15.
07	ಹಂಪಿ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ	16-17.
08.	ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆ	18-19.
09.	ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳಗೊಳ ಗೊಮ್ಮಟ	20-22.
10.	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಯಾಣ.	23-25.

Principal,
G. P. Porwal Arts, Comm &
V. V. Salimath Sc. College
SINDGI-586128. College Code: 5234

-: ಕರ್ನಾಟಕದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು :-

ಪೀಠಿಕೆ :- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳ , ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರವಾಸಿ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ ಯಾಗಿದೆ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಐದನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ 3600 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸ್ಮಾರಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲ್ಪ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಗೋಲ ಗುಂಬಜ್ ದೊಡ್ಡಬಸಪ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನ ಲಕ್ಕುಂಡಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಗೋಪುರಗಳುಳ್ಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಂತಹ ಅದ್ಭುತ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಂಪಿ ಸ್ಮಾರಕಗಳು , ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪರಂಪರೆ ತಾಣವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಔತಣವಾಗಿದೆ. ನಿಸರ್ಗ ಸೌಂದರ್ಯ ಮನಸ್ಸ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ವಿಜಯಪುರ ಗೋಲ ಗುಮ್ಮಟ

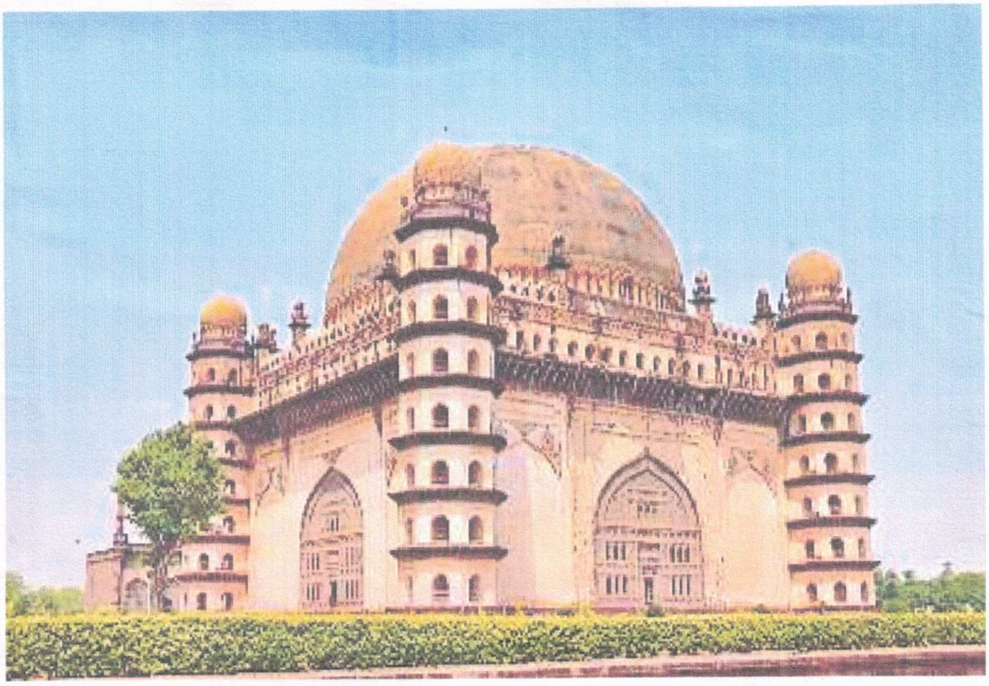

ಗೋಲ್ ಗುಮ್ಮಟ :-

ಆದಿಲ್ ಶಾ ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ ೧೬೨೭-೧೬೫೭ ಗೋರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲಾದ ಸ್ಮಾರಕ ಇದನ್ನು 1659ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಗಳಾದ ಯಾಕುತ್ ಮತ್ತು ದಬೂಲ್ ರವರು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲ 50 ಮೀ ಹೊರಗಡೆ ಎತ್ತರ 198ಅಡಿ ಮತ್ತು ಒಳಗಡೆ ಎತ್ತರ 175 ಅಡಿ ಇದ್ದು ಮೇಲಿನ ಗೋಲಾಕಾರದ ಗುಂಬಜ್ 39 ಮೀ ವ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರಂತೆ 8 ಅಂತಸ್ತುಗಳಿವೆ. ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಗುಂಬಜ್ (ಇಟಲಿಯ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ನಗರ ವೆನಿಸ್ ಚರ್ಚ್ ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಗುಂಬಜ್)

Principal,
G. P. Porwal Arts, Comm &
V. V. Salimath Sc. College
SINDGI-586128. College Code: 5234

ಇತಿಹಾಸ :-

ಗೋಲ್ ಗುಂಬಜ್ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತಿಯಾಗಿರುವ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ ಎರಡನೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಮ್ಮಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಮ್ಮಟವನ್ನು ಡೆಕ್ಕನ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಶೈಲಿಯ ತಂತ್ರದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಗ್ಯಾಲರಿಯಿದೆ ಯಾವುದೇ ಬೇರೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ-ರುವ ವಿಜಯಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ.

ಈ ಗುಮ್ಮಟದ ರಚನೆಯು ಪಶ್ಚಿಮ ಶೈಲಿಯ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದ ಬಲವನ್ನು ನೀಡುವ ಗುಮ್ಮಟ ಭಾರ ಅಡ್ಡಗಾಲುಗಳಿಂದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಗುಮ್ಮಟದ ತೂಕವು ಸಮತೋಲನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಮ್ಮಟವು ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಏಕ ಕೊಠಡಿಯಾಗಿ-ದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾದ ಪಿಸುಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಬಹುದು. ಗೋಲ್ ಗುಮ್ಮಟವು ಒಂದು ಭಾರಿ ಗಾತ್ರದ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ ಭಾರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಗೋಲಗುಮ್ಮಟದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಬಲವಾದ ಗೋಡೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ.

-: ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪ :-

ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಗೋಲಗುಂಬಜ್ ಗೋಲ್ ಗುಮ್ಮಟ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಮ್ಮಟವು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸುಮಾರು 18337 ಚದರ ಅಡಿಗಳು. ಇದರ ಎತ್ತರ ಸುಮಾರು 175 ಅಡಿ. ಈ ಗುಮ್ಮಟವು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಇದರ ಮೇಲಿನಿಂದ ಇಡೀ ಬಿಜಾಪುರ ನಗರ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಮ್ಮಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. 350 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇದು ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪರಂಪರೆಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ತನ್ನ ಗಮನಾರ್ಹ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಕೌಸ್ಟಿಕ್ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಂದ ದೂರದ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಸಂದರ್ಶಕರ ನಿರಂತರ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ರಚನೆಯು ಸೌಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಸ್ತುಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ ಇದು ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶೈಲಿ ಕಾಗದಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಚನೆಯು ಇಲ್ಲದಂತಹ ರಚನೆ ನಂತರ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಯಾರೂ ಅನ್ನು ಊಹಿಸಲಾಗದ ಈ ಗುಮ್ಮಟದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವು 1626 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

—: ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ :—

ಗೋಲ ಗುಂಬಜ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರಲು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ಗುಮ್ಮಟದ ಒಳ ಪರಿಧಿಯ ಸುತ್ತಲು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುವ ಗ್ಯಾಲರಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ ಯಾವುದೇ ಶಬ್ದವು ಕನಿಷ್ಠ ಏಳು ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುವ ಗ್ಯಾಲರಿಯೊಳಗೆ ಇರುವಾಗ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯಿಂದ ನೀವು ಮೃದುವಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೇಳಬಹುದು. ಇದು ಸ್ವತಃ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಗುಮ್ಮಟದ ಒಳಗಿನಿಂದ ಎಂಟು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯ ರೀತಿಯ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಕಥೆಯಿದೆ ರಾಜ ಮತ್ತು ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿ ರಂಭಾ. ರಂಭಾ ನರ್ತಕಿಯಾಗಿದ್ದಳು ಮತ್ತು ರಾಜನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಗ್ಯಾಲರಿಯ ಎರಡು ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ರಂಭಾ ಗ್ಯಾಲರಿಯಿಂದ ಜಿಗಿದ ೬ ಅವಳು ಹೆಂಡತಿಯ ಬದಲಿಗೆ ರಾಜನಿಂದ ಪತ್ನಿ ಸ್ಥಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಳು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಪ್ರಯೋಗವು ಸಂಯೋಗ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಾದ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಸುತ್ತಲು ದೊಡ್ಡ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

—: ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆ :—

ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆ :—

ಮೈಸೂರ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಮೊದಲು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು ಭವ್ಯವಾದ ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ನಗರ ಅನ್ಯ ಭವ್ಯವಾದ ಅರಮನೆಗಳು ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆಯು ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಭವವು ಅಂದು ಇದ್ದು ರಾರಾಜಿಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಅರಮನೆಯು ನಗರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆ. ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹಳೆಯ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಇದೆ. ಮೈಸೂರ ಅರಮನೆಯು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಅಂಬಾ ವಿಲಾಸ ಅರಮನೆಯು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದು ಈ ಅರಮನೆಯು ರಾಜಮನೆತನದ ಒಡೆಯರು ರಾಜವಂಶ ನಿವಾಸವಾಗಿದ್ದು.

ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ಇತಿಹಾಸ & ಅದರ ನಿರ್ಮಾಣ.

ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯ ಇತಿಹಾಸವು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನವೀಕರಣಗಳು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು [illegible]. ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಹಳೆಯ ಕೋಟೆ ಅಥವಾ [illegible] ಇದನ್ನು ಮೊದಲ [illegible] ಚಾಮುಂಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯ ಕೋಟೆಯ ಮೊದಲ ಅರಮನೆಯನ್ನು 14ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯದುವಂಶದ [illegible] ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಕೆಡವಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು ಈ ಹಳೆಯ ಕೋಟೆಯ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು 1574ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ [illegible] ರಾಜ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು. [illegible] ಅರಮನೆ [illegible].

ಒಡೆಯರು ರಾಜವಂಶದ [illegible] ರಾಜ ರಣಧೀರ ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜ ಒಡೆಯರು 1638ರಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. [illegible] ಮೈಸೂರು ಮೇಲೆ [illegible] ಒಡೆಯರು ರಾಜರ [illegible].

ಬಾದಾಮಿ ಗುಹಾಲಯಗಳು

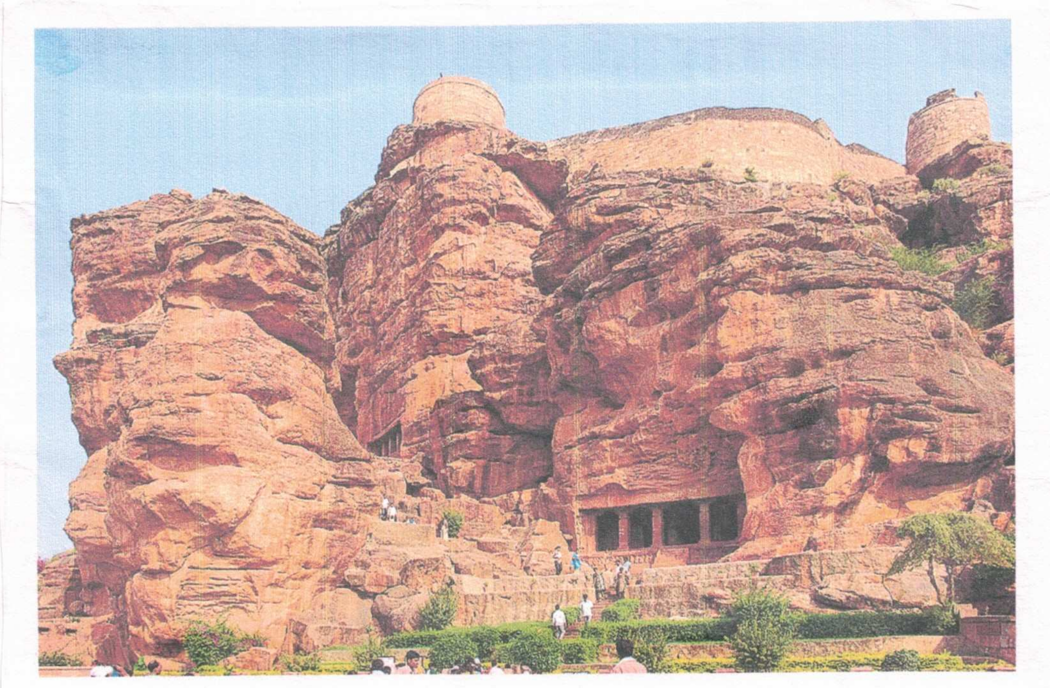

ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆ ದೇವಾಲಯಗಳು

ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಜೈನ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಗುಹೆಗಳು ಬಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರೆದ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಾದಾಮಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು 6ನೇ ಶತಮಾನದ್ದಾಗಿವೆ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ವಾತಾಪಿ ಬಾದಾಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು 6ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 8ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಆಳಿದ ಚಾಲುಕ್ಯ ರಾಜವಂಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬಾದಾಮಿಯು ಒಂದು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಸರೋವರ ಪಶ್ಚಿಮ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿದ್ದೆ

ನಂತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಕೋಟೆಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಚಾಲುಕ್ಯ [illegible] [illegible].

ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆ ದೇವಾಲಯಗಳು ಡೆಕ್ಕನ್ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಚಾಲುಕ್ಯ [illegible] ದೇವಾಲಯಗಳು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಯ [illegible] ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ [illegible] [illegible] ಈ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವು ಭಾರತದ ಇತರ ಕಡೆಯ ನಂತರದ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ [illegible] ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. 1-4ನೇ ಗುಹೆಗಳು [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ಬಾದಾಮಿ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ಮೊದಲನೇ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ದೇವತೆ [illegible] [illegible] [illegible] ಶಿಲ್ಪಗಳಿದ್ದು ತಾಂಡವ-ನೃತ್ಯದ ಶಿವನ [illegible] ಪ್ರಮುಖವಾದ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಗುಹೆಯು ಅದರ [illegible] ಚಾಲುಕ್ಯ [illegible] ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಗುಹೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಗುಹೆಯು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಹೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಇದು ~~ಈ~~ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾದ ಚಿತ್ರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಗುಹೆಯು ಜೈನ ಧರ್ಮದ ಮಹಾವೀರ [illegible] ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿದೆ. ತೀರ್ಥಂ-ಕರ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥರ [illegible] ಗುಹೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು [illegible] ಗುಹೆಯಾಗಿರಬಹುದು.

-: ಬಾದಾಮಿ ಬಂಡೆಕಲ್ಲಿನ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯಗಳು :-

ನಮ್ಮ ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆಗಳು ಅಜಂತ ಗುಹೆಗಳಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಸುಂದರವಾದ ಗುಹೆಗಳು ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರಭಾಗದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದೆ ಇದೊಂದು ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದ್ದು ಅಂದಾಜು ಜೈನ 4 ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗುಹಾದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಹೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ನಗರ ರೇಖ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಚಾಲುಕ್ಯ ವಂಶದ ರಾಜಧಾನಿ ವಾತಾಪಿ ಎಂದು ಬಾದಾಮಿಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಇಂತಹ ಸುಂದರ ತಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ ಅಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಬಾದಾಮಿ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯೋಣ ಬಾದಾಮಿ ಗುಹೆಗಳು, ಒಟ್ಟು 5 ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತ ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳ ಗುಹೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸುಂದರ ನೆಲೆಸಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ನಮ್ಮ ಅವರವರ ಕಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದಿಸಬಹುದು.

-: ಬೀದರ್ ಕೋಟೆ :-

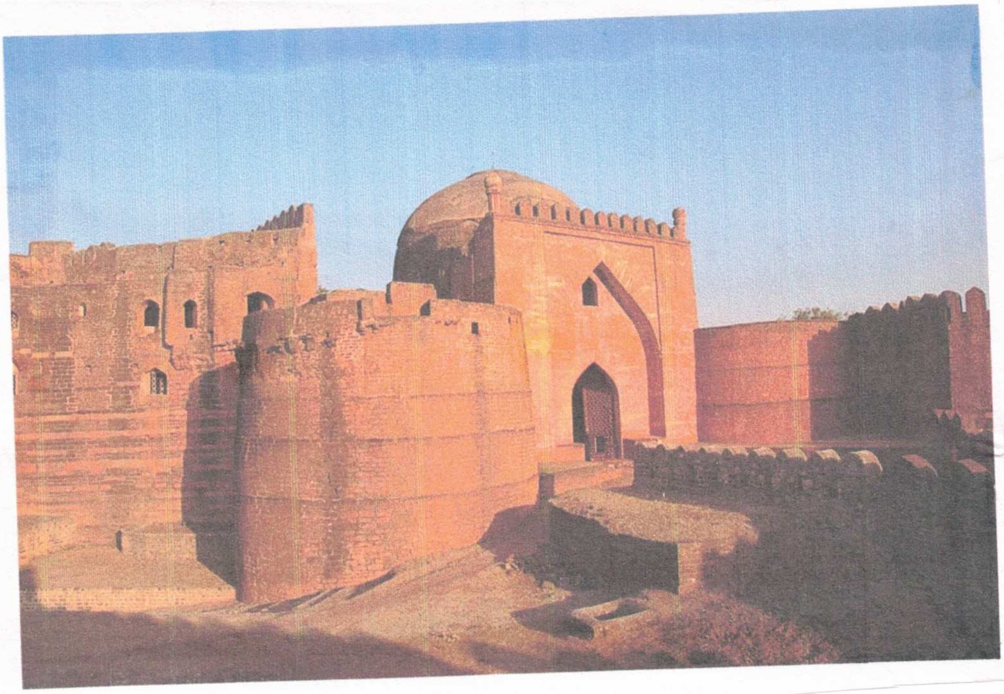

-: ಬೀದರ ಕೋಟೆಯ ರಹಸ್ಯ :-

ಬೀದರ್ ಕೋಟೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಕೋಟೆಗಳಲ್ಲಿ-ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೀದರ್ ಒಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ಪುರಾತನವಾದ ನಗರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೀದರ್‌ಗೆ ಸುಮಾರು 640 ಕಿಮೀ ದೂರವಿದೆ. ಆ ನಗರವನ್ನು ಶಾತವಾಹನರು ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆನಂತರ ಆ ನಗರವು ಕ್ರಿ ಶ 753ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಕೈಗೆ ಹೋಯಿತು.

ಬೀದರ್ ಕೋಟೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಬೀದರ್ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿ ಸ್ಥಳಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ. 1427ರಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿ ರಾಜವಂಶದ ಸುಲ್ತಾ-ನನಾದ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಬಹಮನ್ ನನ್ನ ರಾಜಧಾನಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ-ದಿಂದ ಬೀದರ್ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಇಲ್ಲಿನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕೋಟೆಗೆ ಒಂದೇ ಹೆಸರು ಬೀದರ ಹಳೆಯ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬಸವ ಕಲ್ಯಾಣ ಬೀದರ ಪಶ್ಚಿಮ-ಕ್ಕೆ 40 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

ಬೀದರ ನಗರದ ಸುಂದರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರಂಜಾ ನದಿಯು ಮೂಲಕ ಸಾಗಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನೆಡೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಂಜಾ ನದಿ ಮಾಂಜರಾ ನದಿಯ ಉಪನದಿಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದು ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಹಾಗೂ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವ ತಂಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಿದ್ದು ದೇಶದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತವಿರುವ ಬೀದರ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಯಾದವರ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ವೃದ್ಧಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಒಂದು ಕೋಟೆ ಇದೆ ಎಂದು 1322 ನಡೆದ ಮೊದಲ ಮುಸ್ಲಿಂ ದಂಡಯಾತ್ರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕೈಸೇರಿತು. ಮುಂದೆ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರ 1347ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ ಸುಲ್ತಾನ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಬಹಮನಿ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಬಂದಿತು.

ಬೀದರ್ ಕೋಟೆ ಇತಿಹಾಸ :-

ಮೊದಲು ಅಹಮದ್ ಷಾ (1422 ರಲ್ಲಿ - 1436) ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಬೀದರ್ ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾಯಿತು. ಹಳೆಯ ಕೋಟೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೋಟೆಯು ಬಗೆ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಗಳು, ಮಸೀದಿಗಳು, ರಾಜಭವನಗಳು, ತೋಟಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿ. ಬೀದರ್ ಕೋಟೆಯು, ಒಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸ 1466 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದನು ಇವನ ಹೆಸರ ಮಹಮ್ಮದ್ ಗವಾನ್.

ಶ್ರೀ 1656 ರಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ಔರಂಗ ಜೇಬ್ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಆ ಕೋಟೆಯು ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಧೀನವಾಯಿತು. 1724 ರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ಹೈದರಾಬಾದ ನಿಜಾಮ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1619 ರಿಂದ 1620 ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ 1657 ರಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ ರಾಜ ಔರಂಗಜೇಬನ ಕೈಗೆ ಬಂದಿತು. 1686 ರಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಾಯಿತು.

1751 ರಿಂದ 1762 ವರೆಗೆ ನಿಜಾಮ್ ಖಾನ್‌ನ 3ನೇ ಪುತ್ರನಾದ ಸಲಾಬತ್ ಜಂಗ್ ಮೊಹಮದ್ ಖಾನ್ ಆಸಿಫುದ್ದೌಲ ಬೀದರ್ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ 1763 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 16 ರಂದು ಹತ್ಯೆಯಾದನು. ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಬಿದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹೆಸರಾದ ಮೊಹಮ್ಮದಾಬಾದ ಕೂಡ ಇದರ ಹೆಸರಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು.

ಹಂಪಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಸ್ಥಾನ:

ಹಂಪಿಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಸ್ಥಾನವು:- ಯುನೆಸ್ಕೊ ವಿಶ್ವ ಪರಂಪರೆಯ ವಿತಾಣಗಳ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಸ್ಥಾನವು 7ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯ. ಹಂಪಿಯ ಅಧಿಪತಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವರು ವಿರೂಪಾಕ್ಷನನ್ನು ಪಂಪಾ ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಾನಸ ಪುತ್ರಿ ಪಂಪಾಂಬಿಕೆ ಶಿವನನ್ನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶಿವನಿಗೆ ಪಂಪಾಪತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬಂತು. ಅಲ್ಲದೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯನ್ನು ಪಂಪಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. **ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ**ವಾಗಿದೆ ಹಂಪಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪಂಪಾತೀರ್ಥ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ 1014ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ.

[illegible]

ಹಂಪಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ

ಅದ್ಭುತವಾದ ಹಂಪಿ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳದ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ ಎಂತಹವರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಹೊಂದಿರುವ ಹಂಪಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ನೆಚ್ಚಿನ ತಾಣ ಆಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಭಾರತದ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯ ಹಂಪಿ ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಠ್ಠಲ ದೇವಾಲಯ ಹಾಗೂ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ ಇಂದಿಗೂ ಹಲವು ದಂತಕಥೆಗಳ ಆಗರ. ಹಂಪಿಯ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ ಬಂದಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಒಡಿಶಾದ ಕೋನಾರ್ಕ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದಾಗ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೋನಾರ್ಕ ಕಲ್ಲಿನ ರಥ ದೇವಾಲಯ ಆಗಿದೆ.

Principal,
G. P. Porwal Arts, Comm &
V. V. Salimath Sc. C...

ಪ್ರಾಚೀನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ರಥ [illegible] ಶಿಲ್ಪ [illegible] ಬ್ರಹ್ಮ ರಥದ [illegible]

[illegible] ಬ್ರಹ್ಮ ರಥ [illegible] ರಥದ [illegible] ದೇವಾಲಯ ರಥದ [illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible] ದೇವಾಲಯ [illegible] ರಥ.

ಬ್ರಹ್ಮ ರಥದ [illegible]

[illegible] ರಥದ [illegible]

[illegible]

ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆ

ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆ :- ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆಯು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಮೂಲತಃ ವಾರಂಗಲ್ ರಾಜ ಗುಲ್ಚಂದ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ನಂತರ ~~ಅದನ್ನು~~ ಅಲ್ ಉದ್-ದಿನ್ ಬಹಮನ್ ಷಾ ಬಲಪಡಿಸಿದರು. ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆಯನ್ನು ೨೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಅದರ ಹೊರಗಿನ ಗೋಡೆಗಳು 3 km ಉದ್ದವಿದೆ. 1416 ನೇ ಶತಮಾನದ ನಡುವೆ. ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಸುವರ್ಣ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಕಾಲನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಕಲ್ಯಾಣಿಯ ಕಲಚೂರ್ಯರು, ದೇವಗಿರಿಯ ಯಾದವರು ವಿಜಯನಗರ ಆಳ್ವಿಕೆಗಳು.

Principal,
G. P. Porwal Arts, Comm &
V. V. Salimath Sc. College

ಕಲಬುರಗಿ ಕೋಟೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು

* ರಕ್ಷಣಾ ಗೋಪುರಗಳು (ಬಾಲಾ ಹಿಸಾರಗಳು)
* ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ದದ ಫಿರಂಗಿ ಪಂಚಲೋಹಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಾರಾ ಗಾಜ್ ತೋಪು ಸೇರಿದಂತೆ 26 ಫಿರಂಗಿಗಳು
* ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳು
* ಜಾಮಿಯಾ ಮಸೀದಿ - ಭಾರತದ ಅನನ್ಯ ಮತ್ತು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮಸೀದಿ ಸ್ಪೇನಿನ ಕಾರ್ಡೋಬಾ ಮಸೀದಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ.
* ಶಾಹಿ ಬಜಾರ್ ಮಸೀದಿ.

ಕೋಟೆಯು ಬಹುಭಾಗ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಂತರ ಈ ಕೋಟೆಯು ಪುನಃ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಬಹಮನಿ ಸುಲ್ತಾನರ ರ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳು ಮಾಡಿದರು. ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿಗಳು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುತ್ತಿದಾಗ ಸೋಲಿನ ಬಳಿಕ ಹಿಂದ್ರ್ಯಾಗ ಕೋಟೆಯನ್ನು ಪುನಃ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದನು. 15ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 19ನೇ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ನಡೆಯಿತು.
ನಂತರ ಇದನ್ನು ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಬಹಮನಿ ಶಾಹ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಕೋಟೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಕೋಟೆಯು ಬೃಹತ್ತಾದ ಶಿಥಿಲ ಭಾಗಗಳು, ನಂತರ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಕೋಟೆ ಹಾಳಾಗಿದ್ದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ ನಂತರ ಇದು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ

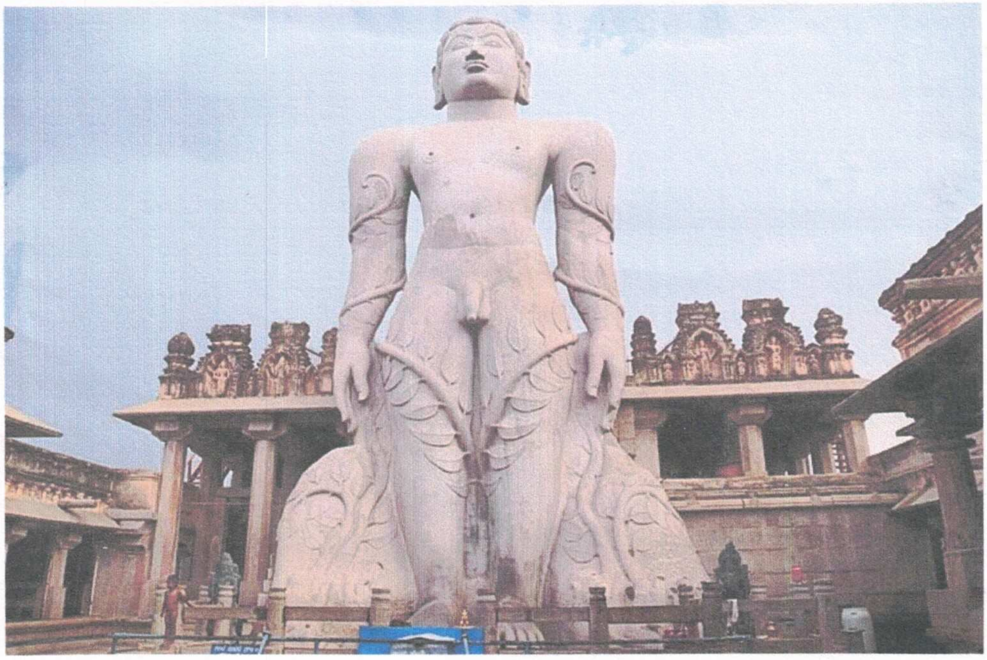

-: ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ :-

ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಜೈನರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಾಹುಬಲಿಯನ್ನು ಗೊಮ್ಮಟ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಆ ಗೊಮ್ಮಟನನ್ನು 3347 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ವಿಂಧ್ಯಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದೇವಾಲಯವು ಬಾಹುಬಲಿ ಚಿತ್ರ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಆ ದೇವಾಲಯದ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ದೇವಾಲಯದ ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೆಳಗೆ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟದ ಸುಂದರ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೊಬಗು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹಾಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಪ್ರತಿ 12 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಬಾಹುಬಲಿಯ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಹಾಲು ಕೇಸರಿ ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮೊಸರಿನಿಂದ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಇದರಿಂದ ನಾವು ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳದ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ 982 – 983 ರ ನಡುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯ ಮಾರ್ಗದ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿ ಇದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಹಲವು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಹುಬಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಎತ್ತರದ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಇದನ್ನು 30 km ದೂರದಿಂದ ನೋಡಬಹುದು.

-: ಗೊಮ್ಮಟನ ನೆಲೆನಿಂತಿರುವ ಜೈನರ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ :-

ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳವು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜೈನರ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ. ಜೈನ ಧರ್ಮದವರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ಗೊಮ್ಮಟನ ಬೃಹತ್ ಏಕ ಶಿಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯು ವಿಶ್ವದ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿನ ಅತಿ ಎತ್ತರದ ಏಕಶಿಲಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಗ್ರಾನೈಟ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದ್ದು ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಶಿಲ್ಪವು ಅದ್ಭುತವಾದ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಿಲ್ಪಿ ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿಯು ಕೆತ್ತಿದನು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. "ಚಾವುಂಡರಾಯ" ಎಂಬುವನು ಈ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿಸಿ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಎಂಟನೇ ಬೆಟ್ಟ ತಲುಪಲು ಸುಮಾರು 700 ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂತಹವರೂ ಹತ್ತಲಾದರೆ ಮೇಲೆ ತಲುಪಿದ ನಂತರ ಲಭಿಸುವುದು. ಎಂದಿನಂತೆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ಬೆಂಗ್ರಾಂ ಬೆಟ್ಟದ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಬಸದಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿಮೆಯ ಸುತ್ತ ಕೊಂಡೆಯುಳ್ಳ ಮಂಟಪಗಳು ಚಿತ್ರಕಲೆ ಜೈನರ ಆಚಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಂದಿಗಳು ಬಸದಿಗಳು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಯಾಣ

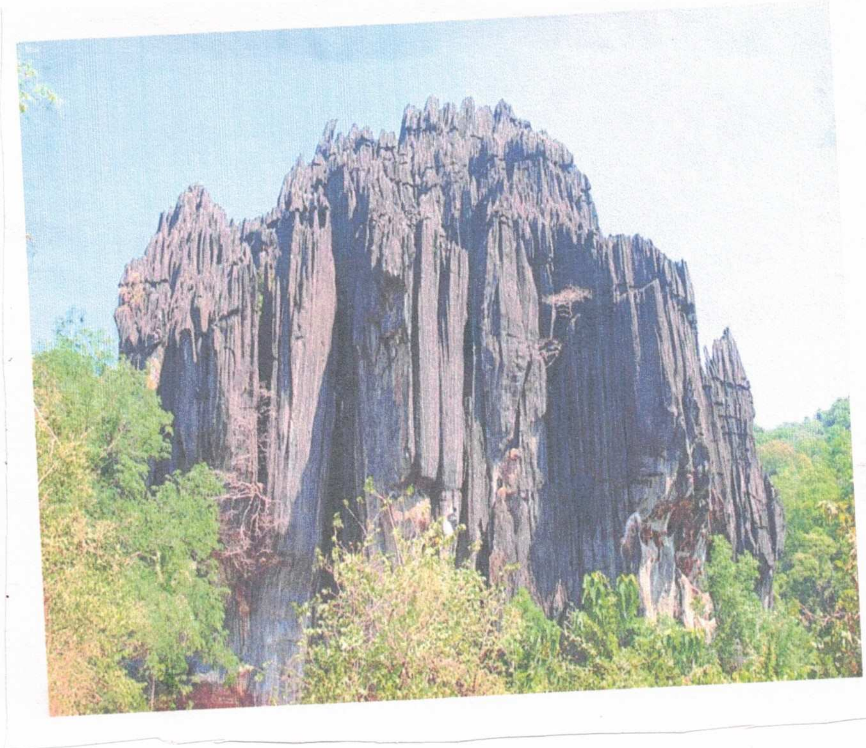

ಯಾಣ ಕುರಿತು

ಯಾಣ ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಮಟಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ ಇದು ಯಾಣ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿರ್ಸಿ ನಗರದಿಂದ ಸುಮಾರು 62 km ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಯಾಣವನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾಣವು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ.

ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಶಿಖರಗಳು

ಭೈರವೇಶ್ವರ ಶಿಖರ ಮತ್ತು ಮೋಹಿನಿ ಶಿಖರ ಅಥವಾ ಶಿಖರಗಳು ಯಾಣದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ ಈ ಎರಡು ಶಿಲಾ ರಚನೆಗಳು ಯಾಣವನ್ನು

ಯಾತ್ರಿಕರು ಚಾರಣಿಗರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ಯಾಣವಿದೆ. ಭೈರವೇಶ್ವರ ಶಿಖರವು ಸುಮಾರು 120 M ಮತ್ತು ಮೋಹಿನಿ ಶಿಖರವು ~~ಅದರ~~ ಬುಡದಿಂದ 90m ಎತ್ತರವಿದ್ದಾವೆ. ಈ ಎರಡು ಶಿಖರವು ಕಪ್ಪು ಸ್ಫಟಿಕದ ಸುಣ್ಣದಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲುಗಳಿ ಕೂಡಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಭಸ್ಮಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ್ದು.

ಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣು (ಮೋಹಿನಿ) ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಾಸುರ ಎಂಬ ದುಷ್ಟ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕೊಂದ ಸ್ಥಳ ಇದೆ. ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಗುಹೆ ದೇವಾಲಯ ಭೈರವೇಶ್ವರ ಶಿಖರ ತಳದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ನೀರು ಜಿನುಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಜನರು ಈ ನೀರನ್ನು ಗಂಗೋದ್ಭವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಾರ್ವತಿಯ ದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹವು ಮೋಹಿನಿ ಶಿಖರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕಪ್ಪಾಗಾದ ಶಿಖರಗಳು

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಬೆಂಕಿಯು ಅಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಯಾಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಈ ಶಿಖರಗಳು ಕಪ್ಪಾಯಿತು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ದೈತ್ಯ ಬಂಡೆಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸಡಿಲವಾದ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಬೂದಿಯನ್ನು ದಂತಕಥೆಯ ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

25

ಕಾರ್ ಉತ್ಸವ

ಶಿವರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜಾತ್ರೆ ಉತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ ಉತ್ಸವವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾತ್ರಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಜನರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುವಾಗಿ-ಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ 10 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಜಾಗರಣೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಪಂಚ ಆನಂದದ ನೀರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಮಠದಲ್ಲಿ -ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಪಠಣ ಜಾತ್ರೆಯ ವೇಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಹೆಸರ ಸಂಭ್ರಮ. ಹಾಗೂ ಶಿವರಾತ್ರಿಯಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸುರಿಯುವುದು

ಪ್ರಕೃತಿ ಶಿಖರದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ಗುಹಾ ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾ-ಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಭೂ ಲಿಂಗವು ಮೇಲಿನಿಂದ ಲಿಂಗದ ಮೇ-ಗಿಯುಂದ ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

Co-ordinator IQAC
G. P. Porwal Arts, Comm & V. V. Salimath
Science College, SINDGI-586128. Dt.Vijayapur

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ
ನಂತರ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಯುಗಗಳು ಮತ್ತು ಯುಗಗಳ
ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶ
(ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾನವ ನೈಜ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ರಚನೆ,
ಕರಕುಶಲ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯರ,
ಸ್ಥಾಪನೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ
ಹಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳಿಗೆ (ಉದಾಹರಣೆ) ಅಂಟಿಯು
-ಸಂತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವುಗಳ
ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ
ಬಗ್ಗೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಾನು
ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

Principal,
G. P. Porwal Arts, Comm &
V. V. Salimath Sc. College
SINDGI-586128. College Code: 52